

Sedamnaesta lekcija • Lesson Seventeen

ГРАМАТИКА

1. **Означите** граматичке облике: глаголе (Г), именице (И), придеве (П) и прилоге (ПР).

Làžljiva (P) ljepòtica (I)
Zàlupila je (G [with je]) vràtima (I)
Kònačno (PR)
Kao Dòmovina (I)
I nèstala (G)
U Ìstoriju (I).

Làžljiva (P), dakle (PR), ljepòtica (I)
I Dòmovina (I)
Ìmajù (G) nešto zajedničko (P):
Obje zà sobom òstavljaju (G)
Dječàke (I)
Kòji će ùmrijeti (G [with će])
Zbòg njih.

Облици из других граматичких категорија:

предлози: **kao, u, za, zbog**

везници: **i**

личне заменице: **njih**

повратне заменице: **sobom**

друге заменице: **nešto, kòji**

бројеви: **obje**

2. **Заокружите** сүбјекат сваке реченице или фразе.

Làžljiva ljepòtica je zàlupila

kao [što je] ***dòmovina*** [zàlupila]

[***Làžljiva ljepòtica je***] **nèstala**

Làžljiva ljepòtica i dòmovina ìmajù

Obje òstavljaju

kòji [= dječàci] **će ùmrijeti**

(Note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Песма има два строфа.

4. Песма има тринаест стихова.

ПИТАЊА

Не нуде се одговори за слободне задатке као што је овај.

GRAMATIKA

1. **Oznāčite** gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), priđeve (P), prīsvojne zamenice (PZ) i prilođe (PR).

Toliko (PR) stoljeća (I) su nārodi (I) u nebo (I) vjerovali G [with su]
i ovaj svijet (I) im bješe (G) kratko (P) bōravište (I)
iza kōjeg ih vječni (P) život (I) čekā (G) .

Toliko (PR) stoljeća (I) su nārodi (I) u nebo (I) ōdlazili G [with su]
Seōba (I) milijuna (I) s ōnu stranu (I) zvijezda (I)
K'o 'tice (I) duše (I) su se dizale (G [with su se]) sa zemlje (I) u vječnost (I) .

Živōtinje (I) i biljke (I) samo (PR)
ōstajahu (G) s kāmēnjem (I) na zemlji (I)
zāvijek (PR) .

Al' vjere (I) pōumriješe (G)
sve jēdna za drugom
i sāznadosmo (G) : nema (G) neba (I)
ni uzdignućā (I) , ni ūzletā (I) ni uskrsnućā (I)
i svaki ūzlet (I) opet (PR) svršāva (G) na zemlji (I) .

Na zemlji (I) nam je (G) ōstati (G) zāvijek (PR) .
Živōtinje (I) i biljke (I) naša (PZ) su (G) rodbina (I)
i kāmēn (I) samo (PR) naš (PZ) najdalji (P) brat (I) .

U smrti (I) svi se izjednačujemo (G [with se]) .

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

prēdlozi: u, iza, s(a), k'o (= kao), na, za

veznici i, al' (= ali), ni

lične zamenice: im, ih, nam

druge zamenice: ovaj, kōjeg, onu, sve, jēdna, drugom, svaki, svi

2. **Zaokrūžite** subjekat svake rečēnice ili frāze.

nārodi su vjerovali

ovaj svijet bješe

vječni život čekā

nārodi su ōdlazili

[**duše**] su se dizale

živōtinje i biljke ōstajahu

vjere pōumriješe

[**mi**] sāznadosmo

nema [subjectless]

svaki ūzlet svršāva

je [subjectless]

živōtinje i biljke su

kamen [je]
svi se izjednačujemo

(Note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Pesa *ima* šest stròfa.

4. Pesa *ima* osàmnaest stihova.

PITANJA

Nè **nude** se òdgovòri za slobodne zadàtke kao što je òvaj.

©18

ГРАМАТИКА

1. **Ознáчите** грамáтичке облике: глаголе (Г), именице (И), придеве (П), при́својне заменице (ПЗ) и прилоге (ПП) у свакој стрòфи.

Pùčina (I) plava (P)
Spava (G),
Prohládni (P) pada (G) mrak (I).
Vrh hřidi (I) crne (P)
Trne (G)
Zadnji (P) rùmeni (P) zrak (I).

I jèca (G) zvono (I)
Bono (PR),
Po kršu (I) dršće (G) zvuk (I);
S uzdahom (I) tuđe (I)
Duge (P)
Ùbogi (P) molj (G) puk (I).

Klečće (G) kosturi (I)
Suri (P)
Pred likom (I) boga (I) svog (PZ) –
Ištu (G) ... No tamo (PR)
Samo (PR)
Ćuti (G) raspeti (P) bog (I) ...

I san (I) sve bliže (PR)
Stiže (G).
Prohládni (P) pada (G) mrak (I).
Vrh hřidi (I) crne (P)
Trne (G)
Zadnji (P) rùmeni (P) zrak (I).

Облици из других грамáтичких категòрија:

prèdlozi: **vrh, po, s, pred**

veznici: i, no
druge zamenice: sve

2. Заокружите сүбјекат сваке реченице или фразе (има их једанаест).

pućina sprava
prohladni mrak pada
zadnji rumeni zrak trne
zvono jeca
zvuk dršće
ubogi puk moli
suri kosturi kleće
[suri kosturi] ištu
raspeti bog čuti
san stiže
prohladni mrak pada
zadnji rumeni zrak trne

3. “Земља” има највише строфа, а “Вече на шкољу” има највише стихова. “Лажљива лјепотица” има и најмање строфа и најмање стихова.

ПИТАЊА

Не нуде се одговори за слободне задатке као што је овај.

BEGINNING AND ENDING

These three poets are from Bosnia and Herzegovina. Ferida Duraković is from Sarajevo, while the other two are from Herzegovina: Aleksa Šantić is from Mostar, while A. B. Šimić is from a small town near Mostar, which is called Drinovci. Ferida Duraković's poem was published in her book *Srce tame* [Heart of Darkness] which appeared in 1998 in Sarajevo. Šimić's poem was published posthumously by his brother Stanislav because Šimić died when he was very young. During his lifetime he published only one collection of poems: *Preobraženja* [Transformations]. Unlike Šimić, Šantić lived for a long time and published many poems, stories and dramatic texts, and Duraković is still publishing poems. All three wrote during the time that Yugoslavia existed: Šantić and Šimić at its very beginning, and Duraković at its ending .

The title presents an interesting translation problem. In Bosnian, Croatian, and Serbian **nastanak** means “origin” and **nestanak** means “disappearance.” However, the title “Origin and Disappearance” doesn't work as neatly in English as “Nastanak i nestanak” does in Bosnian, Croatian, and Serbian; hence the translation “Beginning and Ending” used here.

VEŽBE

B1

Ako **radite** sami, bez profesora, koristite snimljene pesme kao pomoć kada naučite barem jednu od ovih pesama napamet.

B2

Припремајте вежбе 5A1, 5A2, 5A3, 6A1, 6A2, 6A3, 6A4 у паровима.

Не нуде се одговори за слободне задатке као што је овај.

B3

Вежбајте у паровима. Створите једну реčеницу од ове две, користећи се везником *који*.

1. То је учитељица моје ћерке, коју сам јуче видео у школи.
2. Да ли је то твој ујак, код кога си недељу дана била у гостима?
3. Пред собом видим реку према којој идем.
4. Он који је из Чикага добар је друг мог комшије.
5. Пишем писмо које морам да пишем зато што морам да се јавим колегама.
6. Лажљива лепотица, која је нестала у историју, залупила је вратима.
7. Народи којима је овај свет био кратко боравиште веровали су у небо.
8. Животиње и биљке, које су наша родбина, остајаху на земљи заувек.
9. Убоги пук, коме сан све ближе стиже, моли с уздахом дуге туге.

ДОМАЋИ ЗАДАТАК

C1

Преведите сваку прву реčеницу на енглески, а остале реčенице на С.

1. a. Five people went to the basketball game.
b. Dvoje dečе se vrátilo svoјој kući.
c. Njih petoro je zajedno pesmu pevalo.
2. a. They only said hello to us for the sake of appearances.
b. Napísala mu je pismo radi ljubavi.
c. Molim vas, nemoјte to učiniti radi mene!
3. a. Expecting a difficult exam, they studied day and night for a week.
b. Kupivši cveće, otišla je u lokal i popila je čašu vode.
c. Vrativši knjige, napisali su svoj izveštaj.
4. a. The seven men worked together for years.
b. Dvojica su bila srećna.

- c. Gledali smo jùčę *Prljavu dvanaestòricu*.
5. a. The people were informed in time.
b. Vęčera je pòjedena, vòda je pòpita.
c. Kàda je sve rečeno i učinjeno, sve u svęmu išlo je vrlo dobro.
6. a. It was written in the newspapers that the situation is now significantly better.
b. Očekivalo se da će stići oko ponoći.
c. Činilo se da kiša nikada neće da prestane.
7. a. They said it would rain and snow all day.
b. Rekli smo da više volę ruže od lala.
c. Rekao je da nam se javila internetom.
8. a. Can anyone at all write poems?
b. Ći će bilo kuda i rādiće bilo šta.
c. Nije hteo da razgovara bilo sa kim.

C2

1. U počętku stvorī [A] Bog nebo i zemlju. 2. A zemlja bješe [I] bez oblića i pusta, a bješe [I] tama nad bezdanom: i duh božji dizaše [I] se nad vodom. 3. I reče [A] Bog: neka bude svjetlost. I bi [A] svjetlost. 4. I vidje [A] Bog svjetlost da je dobra; i rastavi [A] Bog svjetlost od tame; 5. I svjetlost nazva [A] Bog dan, a tamu nazva [A] noć. I bi [A] večę i bi [A] jutro, dan prvi.

✎ Oznāčite svaki glagol u gornjem tekstu sa 'A' za aorist, i 'I' za imperfekat.

C3

Odgovòrite na pòstavljeni pītanja.

Primer pītanja:

Koliko vas je na času srpskog?

[vas = stūdenata]

Primer odgovora:

Īma nas petoro.

- Īma nas oko sedam milijardi na svetu.
- Īma ih oko trideset.
- Īma nas oko pet hiljada.
- Īma ih oko dvadeset.
- Īma ih oko tri stotine miliona.
- Īma ih tri u ovoj lekciji.
- Īma ih pedeset pet u ovim pesmama.

C4

Прерāдите ове реченице тако да буду а) у прошлом времену, и б) у прошлом времену и у негāцији.

- Требало је одмах да се иде у радњу која је до мōје зграде.
Нije требало одмах да се иде у радњу која је до мōје зграде.

2. Како се писало ваше име?
Како се није писало ваше име?
3. Баш су нам се јели они колачи који су јуче печени.
Баш нам се нису јели они колачи који су јуче печени.
4. Могло је отворено да се говори о томе зашто сте најбољи студенти ове школе.
Није могло отворено да се говори о томе зашто сте најбољи студенти ове школе.
5. Будући да смо сви овде били пријатељи, осећала сам се као да сам код куће.
Будући да нисмо сви овде били пријатељи, нисам се осећала као да сам код куће.